

44950.

NATUURLIJKE
HISTORIE.

OF

*B*eschrijving

DER

Viervoetige Zoogdieren,

VOOR DE

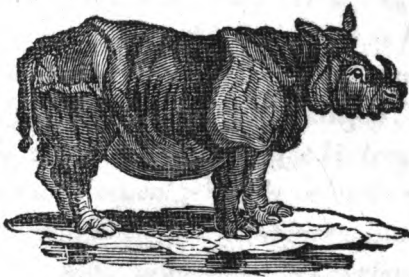
J E U G D.

Met Platen.

EERSTE DEEL.

NIJMEGEN, bij D. J. HASPELS.

1833.

zij sterven, want zij hebben een taai leven.

De wijfjes werpen hunne jongen op het land, digt bij den oever, en leeren hen al spoedig zich op het minste gerucht in het water te begeven.

Het voornaamste voedsel van het rivierpaard bestaat, behalve hetgeen het op het land vindt, in visch. Zijn ligchaam geeft een aangenaam en gezond spek; zijne huid wordt gebruikt tot schilden, en van de tanden, die zeer hard en wit zijn, maakt men kunsttanden. De middelmatige lengte dezer dieren is 3,14 Ned. ellen, en de zwaarte van een rivierpaard is soms bij de 1500 Ned. ponden.

Deze monsterachtige dieren worden alleen in Afrika gevonden, en wel voornamelijk in de rivieren en meiren van deszelfs Oostelijk en Zuidelijk gedeelte.

DE RHINOCEROS. (pl. III fig. 2. en 3.)

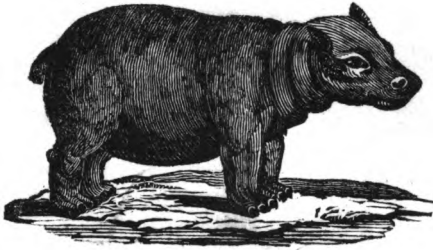
De rhinoceros nadert den olifant in grootte, maar heeft van de natuur een woester voorkomen ontvangen. Hij wordt 1,9 of 2,2 Ned. ellen hoog en heeft van den snuit tot

aan den staart eene lengte van 3,8 Ned. ellen. Men kan uit het voorkomen van dit dier ligtelijk tot zijne geaardheid besluiten, want de hoorn op zijnen neus, die wel 1,25 Ned. ellen lang wordt, zijne huid, die zoo dik is, dat zij meer naar een harnas gelijk, dan naar vel, geven hem het aanzien van een zeer verscheurend en woest dier. Er is schier geene mogelijkheid, om den rhinoceros te temmen, hij blijft altijd woest en onhandelbaar, en in een hok opgesloten, poogt hij hetzelfde te vernielen; hij heeft volstrekt geen geheugen, en zelfs tegen degenen, die hem oppassen en verzorgen, toont hij zich altijd even verwoed.

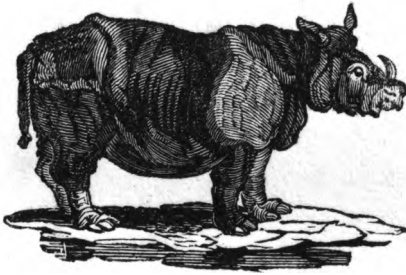
Zelden zal de tijger het wagen op dezen geharnasten bewoner der wildernissen eenen aanval te doen, want het is bijna zeker, dat hij het met den dood moet betalen; de olifant daarentegen komt somtijds met hem in strijd, en beide dieren zoeken elkander dan op eene schrikkelijke wijze den voorrang te betwisten; de rhinoceros is er op uit, om met zijnen neushoorn den olifant den buik open te scheuren, en zoo hem dit mislukt, wordt hij door den olifant meestal dood gemarteld of vertrapd.

Pl. III.

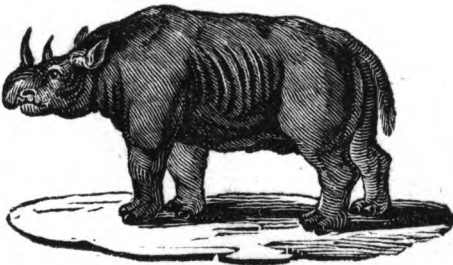
1

2

3

De mensch waagt het niet te min tegen den schier onkwetsbaren rhinoceros te velde te trekken. De Indianen en Hottentotten zoeken hem te verschalken, en graven kuilen, in welke zij puntige palissaden zetten; de kuilen worden met takken overdekt, en de rhinoceros, die zeer dom is, stort er in, en valt met zijn zwaar ligchaam op de punten, welke hem den buik, waar het vel minder dik is, openscheuren. Wanneer men de jagt doet met schietgeweer of ander wapentuig, zoekt men hem op in moerassige plaatsen, waar hij zich in het slijk wentelt, of tusschen het riet te slapen ligt. Men moet hem dan in de nabijheid der ooren, of onder den buik treffen, want op die plaatsen kan men hem alleen doodelijke wonden toebrengen, daar zijne huid, die met hare rimpels eene soort van schilden op zijn ligchaam maakt, niet alleen voor pijlen en lanssen, maar zelfs voor geweerkogels ondoordringbaar is, en wel vooral op den rug. Bij zulk eene jagt tracht men het dier van boven den wind te naderen, want hij heeft groote ooren en daarbij een fijn gehoor; zijne oogen zijn zeer klein en hij heeft ook een slegt gezigt, waardoor men hem

somtjds ontwijken kan, als hij gewond zijnde aanvalt; hij ziet slechts vooruit, en kan zich moeijlijk wenden, waarom men hem tot zeer dicht naderen laat, en dan slechts eenige schreden ter zijde doet.

Deze dieren leven alleen van distels en doornachtige heesters, zij zijn groote liefhebbers van suikerriet, en even als de olifanten veel voor hun onderhoud behoevende, vertrappen zij door hunne korte, maar zware pooten, soms meer, dan zij verteren. Men ziet hen zelden bij meer dan twee of drie te zamen, en zij leven wel het meest afzonderd en eenzaam. De wijfjes brengen maar één jong te eener dragt ter wereld.

De Indianen en Hottentotten gebruiken hun vleesch, en vervaardigen van hunne ingewanden artseningen, aan welke zij even zonderlinge eigenschappen toeschrijven, als aan de hoorns. Men vindt hen in Azië en Afrika; in Bengalen, Siam, Mongolië, op Sumatra en Java, in Abyssinie, Ethiopie, en tot in de nabijheid van de landen van de kaap de Goede Hoop.

In geaardheid en levenswijze bestaat er bijna geen onderscheid tusschen de Aziatische (fig. 2) en de Afrikaansche (fig. 3);

maar de Afrikaansche hebben 2 hoorns op den neus, en hun vel is niet of weinig gerimpeld, en minder dik.

DE KLIPDAS. (pl. IV fig. 1.)

De klipdas wordt meest gevonden in de rotsholen en op de klippen aan de kaap de Goede Hoop, ook, hoewel minder zoo het schijnt, in andere streken van Afrika.

Deze dieren leven alleen van bladeren, inzonderheid van doornachtige struiken. In de kloven der rotsen maken zij hunne nesten van mos en bladeren, of ook van hooi, onder hetwelk zij zich geheel verbergen. Bij dag slapen zij niet, en eerst met het vallen van den avond begeven zij zich in hunne nesten.

Zij zijn vlug in hunne bewegingen, en springen gemakkelijk van eene hoogte, en komen dan met de vier pooten te gelijk op den grond; bij voorkeur onthouden zij zich op verhevene plaatsen. Zij zijn goedaardig van natuur, maar bijten niet te min zeer vinnig, als men hen tergt.

De grootte van eenen volwassen klipdas verschilt niet veel van die van het konijn;